

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2017 – 2020 zriaďuje program Únie na podporu osobitných činností, ktorými sa zvyšuje zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie v oblasti finančných služieb“

[COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD)]

(2017/C 034/18)

Spravodajkyňa: **Reine-Claude MADER**

Konzultácia	Európsky parlament, 22/06/2016
	Rada, 11/07/2016
Právny základ	článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
	[COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD)]
Príslušná sekcia	sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu
Prijaté v sekcii	04/10/2016
Prijaté v pléne	19/10/2016
Plenárne zasadnutie č.	520
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržali sa)	223/2/4

1. Závery a odporúčania

1.1. EHSV oceňuje, že Komisia zohľadňuje záujmy spotrebiteľov a poisťníkov a pomáha ich organizáciám. Domnieva sa totiž, že finančným službám by sa mala venovať osobitná pozornosť vzhľadom na ich odborné aspekty, ktoré sú pre laikov ťažko pochopiteľné, a tiež vzhľadom na dôležité otázky, ktoré s nimi súvisia.

1.2. Výbor podporuje iniciatívu navrhnutú v rámci skúšobného projektu, ktorý Komisia spustila koncom roka 2011 a ktorý má podporiť vytvorenie finančného odborného centra v prospech spotrebiteľov a koncových používateľov finančných služieb, a umožniť im tak podieľať sa na tvorbe politiky Únie v oblasti finančných služieb, a pomôcť obnoviť dôveru v európsky finančný systém.

1.3. EHSV konštatuje, že obidve mimovládne organizácie, Better Finance a Finance Watch, spĺňajú podmienky na získanie grantov na prevádzku, ktoré Európska komisia udeľuje prostredníctvom verejných výziev na predkladanie návrhov a že ich činnosť bola v roku 2015 vyhodnotená celkovo pozitívne.

1.4. Výbor však považuje za potrebné zdôrazniť určité podmienky, ktoré musia byť splnené.

Legitímnosť

1.5. EHSV zdôrazňuje, že legitímnosť týchto organizácií musí spočívať na ich členoch, ich správe, ale aj na krokoch, ktoré podnikajú na to, aby odborné aspekty finančnej legislatívy a finančných nástrojov urobili zrozumiteľnými pre širokú verejnosť.

1.6. V tejto súvislosti sa EHSV nazdáva, že by sa malo vyvinúť mimoriadne úsilie na skutočné zapojenie koncových používateľov do práce týchto združení. Musí sa to prejavovať v zložení a správe Finance Watch a Better Finance a v primeraných nových pracovných metódach.

Finančná nezávislosť, transparentnosť a zodpovednosť

1.7. EHSV teší finančnou transparentnosťou, ktorú preukazuje organizácia Finance Watch⁽¹⁾, domnieva sa však, že organizácie Finance Watch a Better Finance musia pokračovať vo svojom úsilí o väčšiu finančnú nezávislosť, a to aj od Európskej komisie, pretože to posilňuje dôveryhodnosť ich činnosti a ich legitímnosť v očiach širokej verejnosti.

1.8. EHSV pripomína, že tieto združenia majú finančnú zodpovednosť a v prípade nezrovnalostí môžu byť vyvedené dôsledky: Európska komisia a Dvor audítorov majú právomoc vykonávať kontroly na základe dokumentov a na mieste u hospodárskych subjektov, ktorým boli priamo alebo nepriamo poskytnuté finančné prostriedky. Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môže vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste s cieľom stanoviť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie⁽²⁾.

1.9. EHSV oceňuje viacročný charakter finančného krytia určeného na vykonávanie programu Únie na podporu zapojenia spotrebiteľov a iných koncových používateľov finančných služieb, ktorý umožní zabezpečiť väčšiu finančnú stabilitu združeniam, ktoré budú príjemcami programu. Tieto organizácie budú môcť naplánovať svoje fungovanie a stanoviť svoj program na dlhšie obdobie.

Zviditeľnenie v očiach širokej verejnosti

1.10. EHSV zdôrazňuje, že napriek všetkému úsiliu vynaloženému v oblasti komunikácie a snahe o zviditeľnenie, najmä prostredníctvom článkov v hospodárskej tlači a organizovaním konferencií, sú Finance Watch a Better Finance stále pomerne neznáme pre širokú verejnosť a vnútroštátne združenia spotrebiteľov, ktoré by vlastne mali priamo dostávať ich bulletin.

1.11. Berie na vedomie výsledky hodnotenia ex post skúšobného projektu na podporu vytvorenia finančného odborného centra v prospech spotrebiteľov a koncových používateľov finančných služieb, ktorý Komisia spustila koncom roka 2011⁽³⁾. Vyzýva tieto MVO, aby zintenzívnili svoje úsilie posilniť úlohu, záujem a informovanosť koncových používateľov a spotrebiteľov pri navrhovaní politik Únie vo finančnom sektore.

Rovnováha medzi odborníkmi a používateľmi

1.12. EHSV uznáva, že je potrebné rozvíjať technickú odbornosť, aby používatelia finančných služieb mohli byť v diskusii s odborníkmi z finančného sektora rovnocennými partnermi. Tieto odborné poznatky sú zárukou dôveryhodnosti činnosti príslušných združení vzhľadom na finančný svet, ktorého prostriedky sú rozvinutejšie.

1.13. EHSV žiada, aby sa vytvorila spravodlivá rovnováha, ktorá pomôže presadiť myšlienku stabilných a udržateľných financií zameraných na dlhodobý horizont.

2. Obsah návrhu nariadenia⁽⁴⁾

2.1. Návrh nadväzuje na iniciatívy, ktoré Európska komisia vyvíja od roku 2007 v snahe obnoviť dôveru spotrebiteľov po finančnej kríze.

⁽¹⁾ Celkové zdroje Finance Watch za rok 2015: darcovia a nadácie: 32,1 %, výskumné projekty: 7,4 %, európske granty: 56,4 %, organizácia podujatí: 1,3 %, členské príspevky: 2,7 %. Zdroj: <http://www.finance-watch.org/a-propos/gouvernance-et-financement>.

⁽²⁾ Článok 8 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2017 – 2020 zriaďuje program Únie na podporu osobitných činností, ktorými sa zvyšuje zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie v oblasti finančných služieb, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1) a nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/finance/finservices-retail/docs/users/151222-staff-working-document_en.pdf.

⁽⁴⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2017 – 2020 zriaďuje program Únie na podporu osobitných činností, ktorými sa zvyšuje zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie v oblasti finančných služieb, COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD).

2.2. Cieľom Komisie je zabezpečiť, aby sa názory spotrebiteľov viac zohľadňovali, čo viedlo v roku 2010 k vytvoreniu skupiny používateľov finančných služieb (FSUG), k systematickému zapájaniu spotrebiteľov a zástupcov organizácií občianskej spoločnosti do vytvorených expertných skupín a v roku 2011 k spusteniu skúšobného projektu, ktorého cieľom bolo poskytovať granty na podporu rozvoja finančného odborného centra.

2.3. Po výzve Komisie na predkladanie návrhov boli vybrané dve neziskové organizácie: organizácia Finance Watch, ktorá bola zriadená v roku 2011 ako medzinárodné neziskové združenie podľa belgického práva a ktorej poslaním je zastupovať záujmy občianskej spoločnosti vo finančnom sektore, a organizácia Better Finance, ktorá je výsledkom reorganizácie európskych federácií investorov a akcionárov existujúcich od roku 2009 a ktorej cieľom je vytvoriť finančné odborné centrum zložené zo súkromných investorov, sporiteľov a ostatných koncových používateľov.

2.4. Tieto organizácie dostali v rokoch 2012 až 2015 od Európskej komisie granty na prevádzku. Finance Watch dostala v rokoch 2012 až 2014 granty vo výške 3,04 milióna EUR a Better Finance získala za tri roky 0,90 milióna EUR. Tieto granty predstavujú 60 % ich oprávnených nákladov.

2.5. V hodnotení, ktoré sa vykonalo v roku 2015, sa dospelo k záveru, že strategické ciele, ktoré stanovila Komisia, boli dosiahnuté, pričom sa zdôraznilo, že by sa mali zlepšiť určité aspekty spojené s informovanosťou spotrebiteľov a zohľadňovaním ich názorov.

2.6. Komisia okrem toho konštatuje, že týmto organizáciám sa napriek ich úsiliu nepodarilo získať stabilné a dostatočné prostriedky od poskytovateľov financovania, ktorí sú nezávislí od finančného sektora, a preto nevyhnutne potrebujú finančné prostriedky Únie, aby mohli pokračovať v činnosti.

2.7. V návrhu nariadenia sa na obdobie rokov 2017 – 2020 ustanovuje program zameraný na výskum, zvyšovanie povedomia, a to aj medzi neodbornou verejnosťou, a na činnosti na posilnenie interakcie medzi členmi organizácií, ktoré sú príjemcami programu, ako aj na činnosti na presadzovanie podpory ich postavenia v EÚ.

2.8. Cieľom je ďalej zvyšovať zapojenie spotrebiteľov a koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie v tomto sektore a pomáhať zlepšovať ich informovanosť o dôležitých otázkach v oblasti regulácie finančného sektora.

2.9. Finančný príspevok pre organizácie Finance Watch a Better Finance na obdobie od 1. januára 2017 do 31. decembra 2020 je stanovený maximálne na 6 000 000 EUR.

2.10. Príjemcovia musia každý rok predložiť opis akcií, ktoré uskutočnili, a plánovaných akcií.

3. Všeobecné a konkrétne pripomienky

3.1. V dôsledku finančnej krízy si Európska komisia a Európsky parlament uvedomili nerovnováhu z hľadiska zastúpenia odborníkov z finančného sektora a zastúpenia používateľov finančných služieb v rôznych orgánoch.

3.2. Na základe článku 169 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, v ktorom sa uvádza, že Únia sa usiluje podporovať záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ich ochrany, Európska komisia navrhuje spolufinancovať činnosť združení zameraných na oblasť finančných služieb.

3.3. EHSV môže len podporiť tento cieľ, ktorý stanovil vo viacerých svojich stanoviskách, v ktorých zdôrazňoval, že je nevyhnutné, aby bol v centre pozornosti všetkých politík spotrebiteľ, čo znamená dať jeho zástupcom primerané prostriedky⁽⁵⁾.

3.4. EHSV najmä v dôsledku zložitosti otázok týkajúcich sa sporenia a investícií podporuje vytvorenie finančného odborného centra, ktoré by bolo nezávislé od finančného sektora a k dispozícii organizáciám zastupujúcim záujmy spotrebiteľov, sporiteľov a koncových používateľov, ktorí nemajú odborné poznatky v oblasti financií, vzhľadom na odborné aspekty, ktoré sú pre laikov ťažko pochopiteľné, a tiež vzhľadom na dôležité otázky, ktoré s nimi súvisia.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 181, 21.6.2012, s. 89.

- 3.5. V tejto súvislosti zastáva názor, že by sa malo dôsledne dbať na to, aby neexistovali finančné alebo iné vzťahy, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť činnosť týchto združení.
- 3.6. EHSV zdôrazňuje, že legitímnosť týchto organizácií musí spočívať na ich členoch, ich správe, ale aj na krokoch, ktoré podnikajú na to, aby odborné aspekty finančnej legislatívy a finančných nástrojov urobili zrozumiteľnými pre širokú verejnosť.
- 3.7. EHSV zdôrazňuje, že napriek všetkému úsiliu vynaloženému v oblasti komunikácie a snahe o zviditeľnenie, najmä prostredníctvom článkov v hospodárskej tlači a organizovaním konferencií, sú Finance Watch a Better Finance stále pomerne neznáme pre širokú verejnosť a vnútroštátne združenia spotrebiteľov, ktoré by mohli priamo dostávať ich bulletin.
- 3.8. Výbor sa nazdáva, že odborníci by nemali nahrádzať zástupcov občianskej spoločnosti, ale musia im dať prostriedky, ktoré im umožnia pochopiť dôležité otázky, posúdiť opatrenia, ktoré treba prijať, a predkladať návrhy.
- 3.9. EHSV súhlasí s názorom Európskej komisie, že je potrebné zvýšiť zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov do tvorby politiky Únie a zároveň obnoviť ich dôveru v európsky finančný systém.
- 3.10. Výbor berie na vedomie program Únie stanovený v návrhu nariadenia a jeho ciele a upozorňuje na to, že pre inštitúcie a organizácie je interakcia so širokou verejnosťou veľmi náročná.
- 3.11. EHSV konštatuje, že organizácie Finance Watch a Better Finance boli vytvorené v rovnakom čase, ako bol spustený skúšobný projekt ⁽⁶⁾, a zdôrazňuje, že je nevyhnutné uistiť sa o nezávislosti každého z ich členov, pokiaľ ide o priemyselnú, obchodnú alebo hospodársku sféru.
- 3.12. Výbor sa domnieva, že zvolená dĺžka trvania financovania a jeho forma sú primerané: oceňuje viacročný charakter finančného krytia určeného na vykonávanie programu Únie na podporu zapojenia spotrebiteľov a iných koncových používateľov finančných služieb, ktorý umožní zabezpečiť väčšiu finančnú stabilitu združeniam, ktoré budú jeho príjemcami. Tieto organizácie tak budú môcť naplánovať svoje fungovanie a stanoviť svoj program na dlhšie obdobie, napriek tomu, že výška stanoveného grantu je vzhľadom na avizované ambície skromná.
- 3.13. EHSV sa takisto domnieva, že tieto organizácie by si mali nájsť doplňujúce zdroje financovania, ktoré im zaručia rozvoj, rovnováhu medzi príjmami a výdavkami a nezávislosť od Komisie.
- 3.14. EHSV nalieha, aby bolo nariadenie rýchlo prijaté, aby sa neprerušila dynamika, ktorú rozprúdil skúšobný projekt.
- 3.15. EHSV súhlasí s postupom hodnotenia, ktoré je nevyhnutné, ak sa má posúdiť, či boli dosiahnuté stanovené ciele a či sa dodržiavajú pravidlá finančnej transparentnosti a zodpovednosti spomenuté v článku 8 návrhu nariadenia ⁽⁷⁾.

V Bruseli 19. októbra 2016

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS

⁽⁶⁾ Skúšobný projekt, ktorého cieľom bolo poskytovať granty na podporu rozvoja finančného odborného centra v prospech koncových používateľov a zainteresovaných strán mimo odvetvia a na zlepšenie ich schopnosti zúčastňovať sa na tvorbe politiky Únie v oblasti finančných služieb, spustený v roku 2011 – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2017 – 2020 zriaďuje program Únie na podporu osobitných činností, ktorými sa zvyšuje zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie v oblasti finančných služieb. COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD), s. 2.

⁽⁷⁾ Uvedené nariadenie.